Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНО: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ТРАВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 119. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 10, 1952. VOL. LX.

СЕКРЕТАР АРМІЇ ОПИСУЄ НОВУ АТОМОВУ АРТИЛЕРІЮ

Ню Йорк.— Секретар армії, Френк К. Пейс описав нову атомову артилерію як зброю, що може дати наземному війську „таку нищівну підтримку, якої ще не бувало у війні". Це сказав він у промові на зібранні Краєвого Товариста Виробників Вовни в готелі Валдорф Асторія. Це був перший опис атомової гармати, про яку досі були згадки, що вона існує, одначе була втримувана в великій таємниці. Відкриваючи рубець заслони, яка прикриває проєкт атомової артилерії, секретар Пейс остеріг водночас, щоб не здаватися на якусь „абсолютну зброю", тобто на таку зброю, яка могла б зробити непотрібним пішого вояка або яка могла б сама одна тільки принести перемогу. Пошукування армії за атомовою тактичною зброєю призвела до розгорнення „прототипу" атомової гармати і до тренування атомових артилеристів, як її вживати, виявив секретар армії. Цю гармату випробовано досі неатомовою амуніцією, твердив Пейс. У засаді це артилерійна зброя, „одначе з без порівнання більшою силою ніж інша артилерія досі звісна. Якщо її везти на плятформі, завішеній між двома машинами, поміщеними спереду і ззаду, то вона може їхати зі швидкістю коло 35 миль на годину на звичайних шляхах", сказав секретар. Така гармата важить 75 тонн і може переїхати мостами, які можуть уже будувати інженери армії. Вона може подорожувати вздовж і впоперек краю, надається на перевіз кораблями, які призначені до воєнних операцій.

Крім того секретар Пейс виявив про дальше розгорнення атомової артилерії, бо армія вже приготовляє керівні ракети з атомовими головками, які могли б „далеко перегнати" атомові гармати. Він ще сказав, що вишкіл в атомовій артилерії введений уже у військових школах, а деякі офіцери і цивільні військові спеціялісти навчаються в школі у базі Сандія, у стейті Ню Мексіко.

Підвищення платень воєнним ветеранам

Вашингтон. — У Конгресі схвалено два компромісні білі про підвищення різних платень воєнним ветеранам і переслано ці ухвали до Сенату. За схваленими в Конгресі білами, воєнні ветерани мали б у формі різних підвищених оплат діставати річно двісті мільйонів долярів. Зокрема передбачені кращі винагородження для ветеранів, що втратили на війні на п'ятдесят або більше відсотків свою працездатність. Такі ветерани отримували б тепер на п'ятнадцять відсотків більшу допомогу, як досі. Для ветеранів, що втратили менш ніж п'ятдесят відсотків працездатности, передбачена підвишка на п'ять відсотків. Також взято під увагу положення вдів з дітьми по вояках, яким призначена буде підвишка також в п'ятнадцять відсотків. Також будуть підвищені винагороди для ветеранів першої і другої Світової та Корейської війн, що втратили свою працездатність не на фронті, як рівно ж і для вдів, що їх чоловіки померли, бувши у війську не від військових дій.

На конференції узгіднили висоту підвишки для вояків

Вашингтон. — На конференції обидвох конгресових палат, узгіднено законопроєкти в справі підвишки платні для активних вояків. Основна підвишка виноситиме 4% дотеперішньої платні, а підвишка в додатках на різні потреби буде піднесена на 14% теперішніх додатків. Провідники надіються, що узгіднена редакція обидвох законопроєктів перейде в обидвох конгресових палатах так швидко, що вояки дістануть вищу платню ще за місяць травень. Кошти такої підвишки винесуть $484,000,000. Тепер цей біл переданий Палаті Репрезентантів.

Служба при поліції як кар'єра

Трентон, Н. Дж. — Департамент законів і прилюдної безпеки стейту Ню Джерзі оголошує заклик до молоді вступати до поліційної служби, кажучи, що це принадна кар'єра. Завданням поліції не тільки пильнувати безпеченства особи й власности, але теж і уважати на здоров'я людини. До всього треба мати належну підготову. На підставі найновішого закону стейту Ню Джерзі прийме тепер 100 кандидатів на стейтових поліцистів („стейт труперс") з платнею $3,480 річно й утримання. Опісля прийде підвишка кожного року аж до $4,380. Іспити для провірки здібности кандидатів відбудуться у п'ятницю 23 травня в різних приміщеннях, а саме: у Навал Мілішія Акедемі в Кемдені, Філд Артілері Арморі в Лоренсвіл, у Нешенел Гард Арморі при 261 Вилйєм Стріт в Орандж, і в Нешенел Гард Арморі при 475 Маркет Стріт у Патерсоні. Там треба засягати інформацій про умовини прийняття. Кандидати повинні мати 22-35 років життя, бути громадянами ЗДА і жителями стейту.

ТРУМАН ДУМАЄ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕСЯТЬ РОКІВ НАПЕРЕД

Вашингтон. — З нагоди 68 річниці свого народження, през. Труман заявив, що він почувається 28-річним молодцем, має повно сили до праці і що він плянує перевести наступних десять років так, як йому сподобається. Це сказав він під час пресової конференції у відповідь на запит, чи він задумує давати лекції та виголошувати промови після покінчення свого урядування в січні 1953 р. Труман згадав, що він хоче подорожувати по світі, якого він давніше не бачив, одначе не думає відвідувати Сталіна, щоб не справляти турботи наступному президентові.

Тому, що конференція припадала саме в річницю перемоги над Німеччиною в другій світовій війні, президент заторкнув політичні справи і висловив своє негодування на обкроювання в Конгресі видатків на оборону країни і на допомогу чужинним країнам. Він схарактеризував таке обкроювання фондів як прислугу для Сталіна, одначе при цьому не виявив гніву, як це було у вівторок, коли він на Краєвій Мешканевій Конференції вилляв свій гнів на натаврування неназваних конґресменів, що протиставляться його програмі і використують свою недоторканість на боротьбу „ґенґстерськими" методами, як це він сказав у тій промові.

ПРЕЗ. ТРУМАН НА УРОДИНОВІЙ ПРЕС. КОНФЕРЕНЦІЇ

Президент Труман обходив вчора свої 68-мі уродини і на пресовій конференції, вже 303-ій від часу, як він став президентом країни, він заявив, що він почувається так, як би мав не 68, а 28 років.

Канцлер Фіґль приїздить у справі австрійського договору

Ню Йорк. — Австрійський канцлер Леопольд Фіґль приїде до Америки у неділю на запрошення вашинґтонського уряду для переговорів у справі миру з Австрією. Він приїде літаком до міжнародного літовища Айдлвайлд. За наперед складеним пляном Фіґль відбуде конференцію з президентом Труманом, секретарем стейту Діном Ачесоном та іншими високими урядовцями, як теж з представниками Конґресу. Він звісний з своїх голосних домагань приспішити закінчення воєнного стану з його країною. Після приїзду він переночує в однім з нюйоркських готелів, а в понеділок поїде до Вашинґтону. У Вашинґтоні він замешкає разом з своєю жінкою в Домі Блер, де донедавна було мешкання президента під час перерібки Білого Дому. Після відвідин у столиці, Фіґль поїде до кількох стейтів на оглядини важливіших місць.

Бразилійський міністер остерігає перед комуністами в армії

Ріо де Жанейро. — Ген Сіро Кардозо, міністер війни, видав осторогу до всіх офіцерів, що існування комуністів у бразилійській армії рішуче потверджене і що офіцери мусять „дуже завзято вважати, щоб недопустити до несподіваної акції, з якого боку вона не прийшла б". Осторога міністра, зредаґована в такому поважному дусі, викликала радше сензацію, хоч вона була вислана довірочно в обіжнику до підвладних офіцерів. Осторогу оприлюднила газета „Діяріо Каріока", а її передрукували інші газети. Міністер війни каже, що хоч комунізм замаскований націоналізмом, то він так само небезпечний, як і його інші форми. Осторога може бути звернена проти його попередника на стнановищі міністра війни, ген. Нютона Естілляк Лєаль, який заявляв себе націоналістом, одначе відмовлявся виступити проти комуністів.

Проф. І. Решетар за розподіл російської імперії

Ню Йорк. — Одинокою можливою розв'язкою національної проблеми СССР треба вважати розподіл російської імперії на національні держави; така розв'язка відповідає не тільки рації поневолених народів, але теж і самих росіян — твердив проф. Прінстонського університету, д-р Іван Решетар, автор виданої перед двома місяцями англійською мовою книги „Українська Революція", в своїй доповіді, виголошеній в Колумбійському університеті на запрошення місцевої Української Студентської Громади. Проф. Решетар в дальшому твердив, що активна американська підтримка визвольної боротьби в поневолених нраодів значно збільшує престиж Америки та у великій мірі розв'язує складну проблему психологічної війни з СССР. Доповідь, як згадано, відбулася з ініціятиви Української Студентської Громади при Колумбійському Університеті, яка існує вже від року та хоч нараховує тільки 16 членів, проте розгортає широку активність, влаштовуючи головно доповіді та культурні імпрези, зацікавлюючи ними щораз більші кола студентів і професорів. (В. Ч.)

Москва повторює свої брехні в справі бактеріологічної війни

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях, Яків Малік, повторив вчора знову свої брехні про те, що Злучені Держави, мовляв, ведуть бактеріологічну війну проти північно - корейського і китайського населення. Американський предтавник Б. В. Коген негайно зареаґував на ці брехні, пригадуючи м. і., що Злучені Держави пропонували, щоб цю справу перевірила окрема комісія Міжнародного Червоного Хреста, але Москва була проти такої перевірки. Малік тоді заявив, що він вважає Червоний Хрест „органом, який прикриває фашистські варварства" і тому не погоджується на те, щоб він перевірював комуністичні обвинувачення. Малік виступав в Комісії Роззброєння, заявляючи, що Москва так довго не погодиться на будь-які розмови в справі контролі атомової зброї, як довго Злучені Держави та їх „сателіти" не відступлять від домагань, щоб засоби продукції атомової зброї були міжнародною власністю. Під час нарад не узгіднено жадної з дотеперішніх спірних справ ані щодо контролі атомової зброї, ані щодо звичайного роззброєння.

КОНТРАБАНДА ДОРОГОЦІННОСТІВ

Ню Йорк. — Міжнародне літовище Айдлвайлд, що на ньому останні тижні представникам митної контролі вдалося виявити кілька нелеґальних достав різних предметів до ЗДА, мало нову сенсацію. У потаємному відділі валізки ювеліра Ч. Травіцкого виявлено багато відшліфованих брилянтів на загальну суму 43 тисячі долярів. Травіцкий, що прибув літаком, — намагався ці цінності перепачкувати до ЗДА.

АЙЗЕНГАВЕР ДОБАЧУЄ НЕБЕЗПЕКУ В ОБМЕЖУВАННІ ВИДАТКІВ НА ОБОРОНУ

Вашингтон. — Генерал Двайт Д. Айзенгавер, що перебуває ще в Европі, взяв участь у дискусії над видатками, призначеними на економічну й військову допомогу для закордонних країн. У листі до сен. Тама Конналлі, голови сенатськог комісії закордонних справ, він заявив, що обкроєння фондів на один більйон долярів дасться важко відчути в Европі, бо треба буде переробляти пляни, зв'язані з видатками на оборону. Ці видатки зменшені на 12 відсотків, а це велика різниця між первісно плянованим бюджетом і теперішнім. Коналлі оголосив лист Айзенгавера за годину після того, як сен. Ричард Б. Россел спонукав комісію збройних сил, якої він головою, почати провірку видатків незалежно від провірки в комісії закордонних справ. Не знаючи про лист, написаний до сен. Конналлі, Россел вислав від себе телеграму до Айзенгавера з проханням за вияснення його становища щодо обкроювання фондів. Ген. Айзенгавер пригадав в листі, що Програма Взаємної Безпеки була прийнята наперед у переконанні, що нема іншої приємливої програми. Він теж остеріг, що частинне заспокоювання потреб спричинить більші видатки ніж як би їх ухвалити зразу. „Мені здається", — писав генерал, — „що це лежить в інтересі Америки осягнути задовільний стан в обороні вільного світу так швидко, як це можливе". — Між тим сенатська комісія збройних сил відбула наради при зачинених дверях, щоб вислухати свідчення секретаря оборони Роберта А. Ловета і секретаря стейту Діна Ачесона про потребу приспішення видатків на оборону.

Найбільша атака аліянтської авіяції знищили ворожу базу постачання

Токіо. — Сильні з'єднання аліянтської авіяції виконали вчора найбільший в корейській війні налет на північно-корейське місто Суан, недалеко від північно-корейської столиці Пйонґянґ, яке після налету дослівно перестало існувати. Місто Суан становило важливу ворожу базу постачання. Налет почався коло 5-ої години вечора і тривав до ночі. Бомбардувальники всіх родів і величини засипали місто градом розривних і запальних бомб, завершуючи знищення кулеметним вогнем. Аліянтське командування — держить в таємниці кількість літаків, що брали участь у налеті, але його розміри можна собі уявити вже з того, що його називається найбільшим в дотеперішній війні в Кореї. В попередній найбільшій атаці, що відбулася в травні минулого року, брало участь 312 бомбардувальників. Таємницю, якою окутано теперішній налет, вияснюється тим, що аліянтські командування не бажає подавати подробиць тому, бо коли б прийшло до зірвання переговорів в справі перемир'я і знову відновилися повні воєнні дії, вони були б правдоподібно сконцентровані початково головно на авіяційне нищення ворожих баз та центрів. — Деяка кількість комуністичних боєвих турбо-літаків намарно намагалася перешкодити в атаці. Два ворожі літаки знищено, а один пошкоджено. Налет на Суан відбувся після того, як аліянтська повітряна розвідка ствердила, що власне це місто перетворили комуністи на свою головну базу постачання та головний розподільний пункт. В сухопутніх боях на корейському фронті не було вчора жадних змін.

Консервативи проводять віддержавлення транспорту

Лондон. — Англійські соціялісти були шість років при владі і за той час удержавили ввесь англійський транспорт, банки, залізну та сталеву промисловість. Тепер консервативний уряд прем'єра Черчила вніс проєкт закону про повернення транспорту приватним власникам. У приватні руки мали б, згідно з проєктом закону, перейти всі моторові комунікаційні засоби, а залізниці мали б бути здецентралізовані в такий спосіб, що окремі окружні управи залізничих ліній дістали б більші управнення, щоб могли успішніше конкурувати між собою та в дой спосіб спричиниться до поліпшення залізничого транспорту. Цей експеримент з віддержавленням транспорту мав би коштувати англійських податковців 20,000,000 фунтів стерлінґів, це значить 56,000,000 долярів. Представники соціялістичної партії заявляють, щоб відстрашити приватників від купування тепер державних транспортових підприємств, що кожна майбутня соціялістична влада вв Англії не буде більш платити за їхні підприємства при наступному удержавлюванні, як платила під час першого удержавлення. Консервативи обіцяють передати приватникам також іншу, націоналізовану соціялістами, промисловість.

● Ще й досі живе японець, що перед п'ятидесяти роками, бувши бурмістром японської столиці Токіо, подарував був американській столиці Вашинґтонові на знак японської доброї волі вишневі дерева. Цей японець має 94 роки і називається Юкіо Озакі. Він хворів кілька місяців, але на другий день після проголошення відзисканої японської суверенности він виздоровів і віддихав на веранді свого дому.

Успішний дебют Р. Стецури в Карнеґі Рісайтел Гол

Ню Йорк. — Молодий український піяніст Роман Стецура задебютував успішно власним концертом в Карнеґі Рісайтел Гол в четвер, 8-го травня. В програмі концерту були твори Бетговена, Мусорґського, Дебусі, Ґіндеміта та Шумана. Суворі нюйоркські критики позитивно оцінили його виступ, а критик з Н. Й. Таймсу м. ін. пише: „В гранні п. Стецури були деякі прегарні речі. Він має досить добрий механізм, направду легкий. Його музичний вишкіл солідний, його прагнення музикальні і в своєму гранню він принагідно надавав поважну інтерпретативну силу . . ." Висловивши деякі поради молодому піяністові, рецензент висловлює теж бажання почути концерт Стецури знову, можливо в більшій залі.

ЧЕРВОНІ ПОЛОНЕНІ В КОРЕЇ СХОПИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА

Токіо. — Червоні полонені на острові Кодже біля побережжя Південної Кореї схопили вчора американського команданта величезного табору полонених на цьому острові, ген. Френсіса Т. Додда, та держать його як закладника. Досі полонені відкинули домагання головної квартири щодо звільнення генерала, — але передали його власноручну записку, що він здоровий. Ген. Метью Ріджвей, головний командант аліянтських збройних сил на Далекому Сході, що відвідав вчора аліянтський фронт разом зі своїм наступником на тому пості, ген. Марком Кларком, повідомив в головній квартирі в Кореї, що він уповажнив команданта сухопутніх збройних сил в Кореї, ген. Ван Фліта, почати кожну акцію і вжити всіх засобів, які він вважатиме за відповідні і потрібні для звільнення ген. Додда з рук червоних полонених, та привернути лад і контролю величезного табору. — Негайно після схоплення ген. Додда, головне командування вислало ген. Чарлза Колсона, колишнього шефа штабу першого корпусу, з доорученням, щоб він тимчасово перебрав команду табору. Сьогодні рано отримано другу записку від схопленого ген. Додда, в якій повідомляє, що досі полонені не заподіяли йому жадної кривди та висловлює переконання, що йому самому пощастить договоритись з полоненими про його звільнення. Ген. Додда схоплено в середу після полудня під час того, як він підійшов до дротяних засік одного таборового бльоку на розмову з двома полоненими червоними старшинами, яких вважається лідерами серед полонених комуністів. Іншому аліянтському офіцерові, що був в товаристві ген. Додда під час його схоплення, пощастило втекти. Ген. Додд прийшов на розмову з комуністами на їх прохання. Після схоплення ген. Додда, комуністи зажадали 1,000 карток паперу, та повідомили, щоб мати на поготові лікаря. Причини цих домагань невідомі, але новий командант табору задовольнив їх. Аліянтське командування держить в таємниці подробиці схоплення ген. Додда. Відомо тільки, що його схоплено під час розмови та що генерал боронився і під час бійки пощастило втекти другому офіцерові. Теж невідомо, що було причиною і ціллю схоплення команданта табору та чи комуністи видвигнули будь-які домагання за його звільнення. Немає теж жадних познак, що ген. Додд був схоплений в будь-якому зв'язку з теперішніми переговорами в справі перемир'я, в яких комуністи домагаються примусової репатріяції всіх полонених, тоді коли аліянти погоджуються тільки на добровільну репатріяцію.

Червоні на переговорах в Кореї потверджують своє негативне становище до аліянтських пропозицій

Токіо. — На вчорашній пленарній сесії аліянтської і комуністичної делеґації в Панмунджом комуністи потвердили своє негативне становище до кінцевих аліянтських компромісових пропозицій, закриваючи в той спосіб двері до евентуального порозуміння. — Проте, у відповідь на аліянтську пропозицію, щоб дальші переговори відложити аж до того часу, як комуністи матимуть готові свої пропозиції, червоний представник висловив побажання, щоб наради продовжувалися наступного дня. Загально вважається, що переговори в Панмунджом увійшли в свою найбільш критичну стадію і вже в найближчих днях може вирішитися їхня дальша доля. Аліянтські спостерігачі прийшли до переконання, що комуністи продовжують наради не тому, щоб прийти до якогось порозуміння, як радше з виразною метою виграти на часі та використовувати наради для пропаґанди.

Чеські комуністи змушують духовенство до каторжних робіт

Париж. — Наслідком змагання чеського комуністичного уряду до створення „Національної Католицької Церкви" велике число католицького духовенства в Чехах заарештовано і воно тепер приміщене в 51 таборах примусової праці, де мусить працювати під суворим наглядом поліції. За кордон дістався список тих примусових таборів невільничої праці, в яких ув'язнені священики, ченці і монахині мусять працювати в поблизьких фабриках, млинах, совхозах, копальнях, тартаках, військових літовищах, при вирубуванні дерева в лісах та при будові гребель. В деяких з цих концентраційних таборів розстрілювали комуністи без суду священиків за нарушення робочої дисципліни, а декуди вживали священиків як дослідних крілликів при випробовуванні нових лікарств. В одному таборі давали священникам застрики розводненої пеніциліни. Часописи подають довгі списки місцевостей, в яких находяться ці концентраційні табори примусової праці, між іншим згадується і місцевість „Ґотвальдово", переіменовану в честь теперішнього чеського диктатора Ґотвальда.

ҐРОТЕВОЛЬ ГРОЗИТЬ НІМЕЦЬКОЮ КОРЕЄЮ

Берлін. — Отто Ґротеволь, прем'єр Східної Німеччини, грозить новою „Кореєю", коли уряд Західної Німеччини приступить до військового союзу з Північно-Атлантійським Оборонним Пактом. Ґротеволь заявив дослівно: „Підписання такого договору створить такі самі умови, які існують тепер у Кореї. Виникне велика небезпека братовбивчої війни німців проти німців". Ця заява Ґротеволя опублікована одночасно з запевненням, що Східна Німеччина організуватиме свою власну армію, аж тоді, коли Західна Німеччина зачне збротися. Ґротеволь зложив свою заяву в Дні Перемоги, у східній частині Берліну. На цій параді відчитано також звернення прем'єра Сталіна, як відповідь на подяку червоній армії за визволення Німеччини в травні 1945 року. Німці просили Москву „здійснити політику бойової готовости", але Сталін не згадував у своїм зверненні про це німецьке прохання, тільки дякував німцям за листа і бажав їм успіхів у змаганні до здійснення німецького об'єднання та в боротьбі за мир та за відтягнення окупаційних військ з цілої імеччини. В часописній статті підкреслив Ґротеволь, що Східна Німеччина зачне збротися аж тоді, як Західна Німеччина приступить до організації своєї армії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Re-entry as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879 Pending

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД РІШЕННЯМ В КОРЕЇ

Ввесь культурний світ прийняв з великим вдоволенням заяву президента Трумана про те, що аліянти в жадному разі не погодяться на примусову репатріяцію полонених в Кореї, хоч би від цього мав залежати мир, або війна. „Погодитись на примусову репатріяцію було б немислиме; це було б заперечення найосновніших моральних і гуманітарних принципів, за які ведеться наша акція в Кореї; ми не купуватимемо перемир'я за видачу людських істот на заріз або каторгу" — заявив президент Труман, всеціло підтримуючи в цій справі становище очолюваного ген. Ріджвесм командування Об'єднаних Націй на Далекому Сході.

Свою повну солідарність і підтримку такого становища виявили вже теж уряди Британії і Канади.

Як мається фактичний стан в Кореї? Досі було три спірні проблеми, які становили „мертву точку" в переговорах: 1) комуністи домагалися права на будову аеродромів на території Північної Кореї і аліянти їм того права відмовляли; 2) червоні домагалися примусової репатріяції всіх полонених, тоді коли аліянти вважали, що репатріяція повинна відбутися на добровільній базі, значить, що тільки ті полонені повинні бути репатріовані, які самі собі того бажають; 3) комуністи домагались, щоби совєтський представник належав до невтральної контрольної комісії, завданням якої буде перевірювати виконання постанов перемир'я; аліянти вважають, що Совєтський Союз не є невтральний в корейській війні, отже він не може до такої комісії належати.

Ці спірні проблеми зупиняють дальший прогрес нарад в Панмунджомі вже від кількох місяців. Для переломання тої „мертвої точки", аліянтське командування запропонувало компромісову розв'язку, погоджуючись на будову аеродромів в Північній Кореї, якщо комуністи погодяться на добровільну репатріяцію полонених. Рівночасно аліянтське командування дало до зрозуміння, що ці його пропозиції становлять останню межу компромісу, та що дальша доля переговорів залежатиме тепер виключно від комуністів. При цьому підкреслено, що аліянтські пропозиції не можна вважати за „ультимат" та що аліянти готові продовжувати наради, але виключно в рямках подробиць виконання цих їх кінцевих пропозицій.

Комуністи деякий час відкладали свою відповідь, аж перед кількома днями вікинули аліянтські пропозиції, хоча погодилися на дальші переговори. Значить, переговорів ще формально не зірвано, але таке зірвання тепер в кожній хвилині може наступити і за нього будуть відповідальні червоні. Тим самим, в корейських переговорах, які ведуться вже від 9 місяців, тепер настала криза, яка може означати або замирення, або дальшу війну.

В аліянтському полоні є тепер всіх коло 170,000 колишніх червоних вояків, в порівнянні з 12,000 аліянтських вояків, в тому 3,000 американців, в комуністичному полоні. З усіх комуністичних полонених досі тільки коло 70,000 зголосились на добровільний поворот до опанованих комуністами своїх країн, але аліянти рішучо відмовляються видати червоним коло 40,000 взятих в полон разом з комуністами південних корейців та коло 62,000 тих північно-корейських і китайських полонених, які під час спеціяльно переведеної анкети заявили, що вони воліли б радше згинути, ніж знову вертатися до комуністів.

Аліянти рішучо відмовляються від будь-якого компромісу в цій справі і мають в цьому солідарну підтримку всього цивілізованого людства. Така величезна маса полонених, між якими є багато таких, що добровільно перебігли в аліянтський полон, що відмовляються від повороту до комуністів, не тільки заперечує всі комуністичні твердження про „добровольців" по їхньому боці в корейській війні, але рівночасно свідчить, що більшість колишніх комуністичних вояків не бажають собі комунізму. Все це має далекойдуче значення, яке відноситься не тільки до Кореї, але й до загального положення в світі. Комуністи, знаючи, що вони не можуть разраховувати на своїх вояків, два рази подумають, заки зачнуть нову агресію. З другого боку, аліянтський азиль для тих, що не бажають комунізму, скріпить довір'я та буде заохотою для тисячів і мільйонів інших жертв комунізму.

Доля переговорів, а тим самим перемир'я або дальшої війни в Кореї зближається до свого кінцевого вирішення. Гідне становище аліянтів в справі полонених і в одному і в другому випадку може вийти аліянтам тільки на користь. Тимчасом з аліянтського боку вже дали до зрозуміння, що коли б прийшло до дальшої війни, то вона вже навряд чи обмежиться тільки до Кореї. Від комуністів залежить вибір і тільки вони будуть за нього відповідальні.

ДЕНЬ МАТЕРІ

В другу неділю травня, коли весняна природа доходить до зеніту своєї краси і коли весняне сонце найбільш ласкаве, наша країна а з нею і багато інших народів світу обходять День Матері.

Святкування Дня Матері має свій початок в сивій давнині, ще в старинній Греції, де влаштовувано фестивалі в честь Реї, „матері богів". Ці святкування поширилися на країни Орієнту, а з приходом християнства розвинулися в свята „матері-церкви", під час яких діти вертались додому з подарунками для своїх родичів, зокрема для матерей. Ці святкування поступово перетворилися в теперішній „День Матері", що його Конгрес Злучених Держав в дні 8-го травня 1914-го року визнав за національне свято „для публічного виявлення нашої любови і пошаани для матерей". Тоді то й офіціяльно встановлено, щоб „День Матері" обходити в другу неділю травня.

В цьому році, як і в попередніх, ми будемо свідками численних імпрез в честь Матері. По вулицях, під звуки оркестр, йтиме радісна дітвора, нестиме китиці цвітів та багато подарунків для своїх матерей. В концертових залях відбуватимуться концерти та інші імпрези, центром яких буде Мати — символ найбільшої любови і жертви, символ вічности.

Справді бо, якщо є хтонебудь на цім світі, що заслуговує на найбільшу пошану, любов і відданість, то це насамперед Мати. Це та сама Мати, що на всіх мовах світу має той самий звук, це їй ми завдячуємо наше життя і найкращі його хвилини, це згадка про неї викликає найшляхетніші дрогання в нашій душі. В цьому Дні Матері кожний з нас згадає насамперед свою рідну неньку, яку вважає за ідеал всіх матерей світу та почування для якої віддані найкращими симфоніями, наймелодійнішими піснями та найславнішими образами.

Проте, ідеалізуючи матір, як поняття, в душу вкрадається тривога, що в теперішньому світі не всі матері відповідають тому ідеалові і не всі заслуговують на ці найвищі признання. Статистика виявляє, що в Америці сьогодні з кожних чотирьох подруж одне розводиться, в щоденній пресі подибується щораз більше вісток про залишені напризволяще діти, про щораз нові родинні скандали, частина відповідальности за які спадає теж на матері. З тривогою приходиться ствердити, що ця загальна родинна розпряжність починає охоплювати теж новоприбулих та що поодинокі батьки і матері починають більше дбати про своє конто в банку, ніж про найвище моральне добро своїх дітей. Можливо, що власне цій розпряжності в родинах, цих основних клітинах кожної спільноти, треба приписати факт, що сьогодні, в День Матері, буде багато таких матерей, що не матимуть причин до радости.

Проте, ці сумні прояви все ж таки треба вважати вимками, які в нічому не можуть захитати нашої любови до Матері, як такої, та нашої віри в її материнство. Вона бо благословенна між жінками і вона є праобразом всього найкращого і найшляхетнішого в нашому твердому житті.

В цей День Матері хочеться згадати насамперед тих матерей, які не дістануть подарунків від своїх детей та які заливатимуться сльозами з приводу їх втрати. Хочеться згадати тих Матерей, що з тривогою в серці триматимуть в руках світлини своїх синів, які життя своє поклали в обороні волі, або які в далекій Кореї чи на інших існуючих або можливих фронтах стоять на сторожі нашої волі.

А вже на найбільшу пошану і любов заслуговує страдниця мати-українка. Скільки їх є сьогодні таких, що самі не бачили б або не знали б про втрату тих, яких вони породили? Скільки є між ними таких, що день і ніч в кожному шелесті вітру наслухують кроків свого сина-повстанця, або каторжника за святу справу? Скільки є між ними таких, що самі разом зі своїми дітьми по кілька разів вмирали з рук ворога-ката? А скільки таких, що роками намарно очікують вістки від своїх дітей, яких вітри тяжкої долі порозганяли по всіх бедоріжжях світу? Якщо б самими терпіннями можна здобути волю і щастя для народу, то самим тільки терпінь українських матерей вистачило б на те, щоб ущасливити світ.

Свято Матері з усіх світських свят чи не єдине, в якому хочеться помолитись. Хочеться помолитись за те, щоб наші Матері в своєму житті зазнали бодай частинку тої радости і вдоволення, на яке вони заслуговують, та щоб Всевишній послав їм силу видержати під тягарем їхніх обов'язків і терпінь.

ДОКУМЕНТИ НАШОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ МОСКВИ

На восьмій конференції в Москві 2-4 грудня 1919 року російська комуніст. партія ухвалює окрему резолюцію „Про совєтську владу на Україні", в якій радить ставитись на Україні „з великою терпеливістю і обережністю до національних тенденцій". Члени РКП, що працюють на Україні, мусять володіти українською мовою. Конференція ствержувала, що „в зв'язку з тим, що велика кількість зброї, що є на Україні в руках сільського населення, як показує досвід, сконцентровується в руках куркульських і контрреволюційних елементів, першим завданням совєтського будівництва на Україні являється реквізиція всієї зброї для передачі її в руки робітничо-селянської червоної армії".

Як конкретно в перші роки окупації України виглядало співвідношення комуністичних і некомуністичних сил, дає свідчення книжка Б. Козельського „Шлях зрадництва і авантюр", що вийшла в перекладі з російської мови в Києві 1927 року. Не зважаючи на те, що автор розглядає події з російсько-комуністичних позицій і, природня річ, українських повстанців називає бандитами, одначе сьогодні книжка є цінним і актуальним історичним документом. Вона дає повну відповідь на сьогодні актуальне питання: як сприймали комунізм російський і український народи.

Автор детально описує політичні відносини в перші роки окупації України червоною армією, перечислює повстанські загони і отаманів, які діяли на всій території УССР. Б. Козельський пише: „Через ці обставини міць радянської влади забезпечено тільки по великих центрах... Проводити на селі якусь справу можна було тільки під захистом озброєних загонів. Через це радянська влада не могла полагодити будівництва не тільки в селянських закутках, а навіть і по багатьох повітових центрах... Партійних і радянських робітників, що проводили б організацію нових форм суспільного будівництва, воно не могло бачити просто через те, що їх швидко забивали бандити, і праця на селі була за справжній подвиг.

Організацію повстанської боротьби автор приписує армії і урядові УНР, які керували зза кордону, а також організували відомий зимовий похід. В книжці поміщено багато фотокопій перехоплених таємних документів за підписом С. Петлюри і інших військових керівників. Пропаганда уряду УНР мала великий успіх серед українського населення, твердить автор, тому, що ця пропаганда переконувала населення в тому, що комуністи є продовжувачі імперіялістичної політики царської Росії і що вони почали „стригти на всьому терені колишньої російської імперії всіх під один великоросійський гребінець".

Про розміри боротьби в ті роки автор наводить такий характерний приклад: „Бандитизм у 1920 році особливо сильно лютував у західній частині Кременчуцької губернії: в Олександрівському й Чегеринському повітах. Цей район був справжнім кублом великого бандитського руху. В серпні 1920 р. через уперту провокаційну роботу петлюрівських агентів запільні організації утворюють цілу низку повстанських банд. Ці загони об'єднано в так звану Олександрівську дивізію. За отамана дивізії був Око. Потім його заступив відомий отаман Хмара, якого викликали повстанські організації з Полтавщини. Дивізія розбилася на поодинокі курені, організовані за територіяльною ознакою. На чолі куренів стояли отамани Клепач, Лютий, Сірко. Хмара визнавав політичне керівництво Лисаветградсько-Олександрівського повстанського комітету, організатором якого був отаман Нестеренко. Олександрівська дивізія цікава головним чином через те, що вона являє собою майже єдиний приклад, коли отаманам пощастило об'єднатись і утворити на довгий період серйозну бойову силу. Сили дивізії сягали 15-20 тис. чоловік. В районі діяльности Олександрівської дивізії майже не можна було проводити радянську роботу. Банди тут рубали і сікли на всі боки — вони зробили з деяких повітів кип'ячий казан".

Хто ж боровся проти українських повстанців? Український нарід? Нічого подібного! В книжці ясно написано, що загони, які формувались з місцевого населення і кидались в бій проти повстанців при першій сутичці переходили на сторону повстанців, „услід червоноармійцям стріляли не лише повстанці, а й червоноармійці з місцевого населення". Автор наводить ряд оперативних звітів комуністичних загонів періоду існування Олександрівської дивізії. З них видно, що боротьбу проти українського народу вели Полякови, Єгорови, загони 2 московської бригади, одним словом „російські товариші". Автор пише: „Ці сухі трафаретні звіти, викладені казенною мовою штабних рапортів, є найкращі свідки одного з найтяжчих періодів існування радянської влади. Вони найкраще свідчать про неймовірне напруження всіх сил, які кинула радянська влада, щоб ліквідувати бандитизм, наочно доводять про велику кількість жертв гульні розбишак-бандитів".

У виступі 23 квітня 1923 р. на 12 з'їзді російської комуністичної партії присвяченому національному питанню Сталін заявив: „Вам відомо, що в своєму рухові вперед ми дійшли до Варшави, а потім відступили, закріпившись на тих позиціях, які ми вважали найбільш міцними... Піти вперед після того, як ми під Варшавою зазнали поразки (не будемо ховати правди), ми вже не могли, бо ризикували відірватись від тилу, а він у нас селянський, і, нарешті, ми ризикували зайти досить далеко від даних нам волею долі революції.." Сталін, як він каже, рішив передихнути, залікувати рани, щоб знову рушити на підбій світу.

Український нарід своєю боротьбою загальмував похід Москви. Їй довелося чекати добрих тридцять років, щоб уже дійти не до Варшави, а то Берліну, Софії, Белграду. (ЛЛ)

Володимир Петрівський

Рожеві окуляри й тверда дійсність

Великоднє число органу „федералістів" вмістило на своїх сторінках допис-статтю, в якій анонімовий автор пастельними фарбами малює картину ідеалістичного співжиття й приязні населення України й росіян. За твердженням автора, населення України ніколи не виявляло будьяких ознак неприязні до „старшого брата", а навпаки, браталося, родичалося з ним і тільки мало одне бажання — якнайшвидше розплистися у „всеросійському морі".

Цей самий автор намагається розділити єдиний український нарід на овець та козлищ. До козлищ він звичайно відносить „галичан". Тільки галичани, за словами цього аноніма, є винні в роздмухуванні ворожого почуття до „руських братів", поляків та інших народів.

Як знавець відносин на Великій Україні мушу, хоч і не з великою охотою, взятися за перо й дещо спростувати тенденційні твердження таємничого співробітника „федералістів".

Насамперед, — українці ніколи не проповідували і не проповідують ненависти до російського народу. Навпаки численні автори статей у пресі закликали до толерантного ставлення до росіян і до інших народів.

Проте, в окремі періоди, коли нарід вів жорстоку боротьбу з чужинецькими наїзниками, породжувалися від'ємні почуття до представників аґресивної нації. Але коли розбурхані хвилі пристрастей вгамовувалися, український нарід швидко забував кривди заподіяні йому. Так, Україна змушена була віками зводити криваві бої з турками й татарами, але по припиненні цієї боротьби, наш нарід забув за всі кривди й зараз зі своїми колишніми запеклими ворогами підтримує дружні відносини.

Отже азбучною істиною є те, що неприязні або ворожі почуття, які зароджуються й ширяться у нас відносно аґресивного сусіда, є природнім почуттям, так би мовити свого роду „захистним рефлексом". Теж саме можемо спостерігати і у першого-ліпшого народу на земній кулі.

Проте наш нарід вигідно відрізняється від деяких інших народів відсутністю хворобливо розвиненого почуття вищости-ібер-меншества.

Народ розуміє, що винними у сучасному положенні нашого народу є не російський нарід, а імперіялістична політика російських урядів без уваги на склад, колір і назви.

Наскільки гуманнішими є наші виступи й наші прагнення від намагань анонімів-росіян нацькувати росіян та подніпрянців на „галичан".

Близько сто років тому, письменник Афанасьєв-Чужбинський був командирований для дослідження Подніпрянщини. В своїй книжці „Путєшествіє в южную Росію" заторкуючи питання взаємин українського населення з російським, він пише дослівно таке: (перекладаю українською мовою): „... З припиненням вікової боротьби з поляками в цьому племені (українців, автор), швидко зникли почуття ненависти. Залишився тільки вираз „безглуздий поляк". Натомість з'явилося недружелюбне почуття відносно росіян яких тут звуть москалями. І це почуття чим далі міцніє..."

Стільки у Афанасьєва-Чужбинського. Цікаво, які за ці сто років заіснували економічні й політичні зміни в політиці московського окупанта, які могли б згасити це почуття в українському народі?

Майже сто років пізніше автор статті „судьби імперії" (Журнал „Новий Мір" ч. 17) пише: „коли ми стикнулися тут з українцями ми були вражені тою ненавистю, яку вони мають до нас... Ми звикли рахувати їх за своїх, ми любили їх пісні"... Тут автор недвозначно вказує на українців саме з Великої України, бо росіянин-автор, ніяк не міг за епітетом „своїми" мати на увазі „галичан", бо для нього як для росіянина вони були горожанами іншої держави.

Наведена цитата дає відповідь на подане вище питання. Коли сто років тому Афанасьєв-Чужбинський писав про „недружелюбне почуття", то останньо-цитований автор констатує „ненависть".

Якщо перейдемо з ділянки літератури до фолкльору, то побачимо на Великій Україні такі приказки (що їх аж ніяк не занесли галичани): **Від москаля полу вріж та втікай; Москаль, що не дихне — то й брехне та под. Таких приказок на Великій Україні можна зібрати цілий том.**

Наведу ще декілька фактів ставлення українського населення в „благодатній Малоросії" до поселенців москалів.

По штучному голоді 1932-33 р. на Україну почали надсилати переселенців з Московщини. Відомо, який прийом влаштувала їм решта виснаженої української людности. Українці-залізничники „пускали під насип" потяги, зокрема навесні 1933 р. близько ст. Мерефи. Прибулі у березні 1933 р. до Якімовського району за кілька тижнів всі до одного повернули додому, бо місцеве населення палило подаровані переселенцям хати, надвірні побудови, засмічувало колодязі й тим самим унеможливило їхній побут тут. І це все робило, не зважаючи на нелюдський терор з боку влади.

Правда, не зовсім ідилічна картина? І „галичан" там, здається, не було... А досить чисельні повстанські загони, які оперували в часі відвороту німців наприклад, в районі Вознесенського над Бугом і яких гаслом було: „Зустрічаймо москалів так, як проводжаємо німців!" Здається і ці загони були зформовані не з „галичан".

Такі є факти. І вони змушують нас всіх поважно застановитись над ними, аби уникнути нікому непотрібного кровопролиття. А воно буде, якщо різні безвідповідальні особи, граючись з вогнем, виступатимуть з безглуздими погромними статтями, надиханими російським шовінізмом.

ПІДСУМКИ ТВОРЧОЇ ДИСКУСІЇ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

Під таким заголовком І. Білодід, заступник директора по науковій частині Інституту мовознавства ім. О. Потебні Академії Наук УССР написав довшу статтю в „Рад. Укр." (23 березня). „Дискусія" відбувалась над виданим в 1948 році московсько-українським словником. Як в статті зазначено: — „основні вимоги виступаючих (дискутантів. ред.) були спрямовані на збагачення точності і чіткості його термінів і слів, **запровадження, де тільки можливо, єдності термінології з російською мовою, очищення словника від перекручень і іноземних термінів..."** (підкреслення ред.).

Підсумки короткі і ясні — коментарів ця „творча дискусія" не потребує.

А. Луцьків

РОСІЙСЬКА ОКУПАЦІЯ І ЕМІГРАЦІЯ

(3)

Історична імперська спадщина, як і жадоба збереження панівного становища щоденно штовхають російських лібералів на еміграції до безперервних виступів на захист незмінности та недоторканости імперії, а підтримка їх фінансовими колами ЗДА тільки сприяє ширенню ними політичного невігластва та імперських забобонів. Без жадних ознак незручности, вони, в другій половині 20 ст., намагаються всюди доказувати таку політичну нісенітницю, що в Східній Европі ще й тепер є народи, для яких зовсім не залежить на власній державній самостійности та незалежности від Москви.

Втягнення в боротьбу за державну незалежність широких мас поневолених, прирікає еміграційний лібералізм на безсилля, бо завжди незаперечним лишається те, що сильними політичними рухами і їх організаціями є лише ті, що підтримуються народними масами, а цього, звичайно, ліберали — імперіялісти не мають і мати не будуть. Звідси ж виходить і теоретична безпідставність та фальш проголошуваних ними кличів „волі" та „демократії". Позбавитись цієї історичної приречености та політиканського крутійства ліберали неспроможні, бо реальні поняття, які відповідають станові справ в сучасній імперії для них чужі і недоступні, вони перебувають поза колом спроможностей політичного розуміння еміграційних лібералів. Тому вони найбільш турбуються за збереження своїх імперських догм та звичок і лишаються цілком далекими від потреб та вимог багатомільйонових мас поневолених народів, а в тому числі і від дійсно демократично мислячих росіян.

Безгрунтовність і практична нікчемність сучасного російського лібералізму добре зрозуміла всім тим, хто стоїть на принципах послідовного демократизму і живе життям вільної людини, а не слуги імперії. Минуле і сучасність стверджують, що лише добровільним слугам імперії відповідає політична програма російського імперіялізму, а особливо ще коли вона підкріплюється даровим доляром амиранських приватних кіл. Зокрема, еміґраційний російський лібералізм одержуючи таку фінансову підтримку має можливість зберігатись в своїй незмінности і перебуваючи в самозадоволенні на утриманні „незалежними засобами" має добру нагоду лишитись і надалі глухим та сліпим в усіх своїх теоретичних міркуваннях та допущеннях про підсовєтську дійсність та в повній неспроможности зрозуміти трагізм поневолених там народів. Політиканська порожнеча і організаційна метушня та недолугість СОНР-у розкрила очі багатьом їхнім симпатикам на політичну нікчемність в сучасности та безвиглядність в майбутньому російського еміґраційного лібералізму.

Політична шкідливість російського еміґраційного „лібералізму" довгочасна. Та й як їй не бути такою? Щоб переконатись в особистих помилках інколи для одної особи потрібні роки, тим більше нема нічого дивного для еміґраційних російських груп, котрі самі себе підтримують в своїх політичних забобонах. Більше того, російські ліберали самі по собі, без сторонньої помочі ніколи не дійдуть до рівня політичної зрілости, щоб добровільно зреклися від підтримки та захисту Російської імперії. Навіть навпаки, підживлювані з приватних кіл, вони в своїй політичній обмежености та імперській зарозумілости будуть ще безоглядніше виступати в захист „доброї слави" російського еміґраційного лібералізму.

З почуттям відрази доводиться переглядати сторінки імперської преси, яка в демократичній Америці намагається „ощасливити" світ збереженням Російської імперії. Скільки витрачається грошей, зусиль та часу для захисту перед вільним світом кривавої імперії?!

По століттях боротьби з російським царським імперіялізмом, по 34-ох роках ще більш нещадної боротьби з тим же російським, але на цей раз уже комуністичним імперіялізмом, людська гідність кожної людини з поневолених там народів виявляється в рівні її національного патріотизму та в сплі її непримиренности та відпорности окупантові. І цілком закономірно, що кожний українець, білорус, грузин і представники інших поневолених Москвою народів, у кого ще розум не затемнений жахами терору чи не спотворений персональними ласками від окупанта, а серце ще цілком не зів'яле довгочасним поневоленням не може бути нічим іншим, як тільки самостійником, волелюбним борцем проти всілякого російського гніту, не слугою кремлівських володарів, а патріотом хоч тепер і поневоленої, але не переможеної батьківщини.

І на фронті цієї дійсности неминучою вимогою історії, наказом попередніх поколінь звучать слова керівника недавньої збройної боротьби за відновлення української державности, піддержувані чинами боротьби і в останніх десятиріччях, С. В. Петлюри: „... В війні і повстаннях наш нарід виявив свою непохитку волю жити незалежним державним життям. Боротьба за це нашого народу не припиняється і не припиниться. Хай вона буде довга і уперта, хай вона бере нові й нові жертви, — але Україна незалежна, — хоче чи не хоче того Европа — таки буде". Боротьба триває і триватиме аж до паваления імперії, на руїнах якої будуть самостійні: і Україна, і Білорусь, і Грузія і інші незалежні від Москви держави, а в них буде, не сталінська і не зфальшована імперськими лібералами, але дійсна воля народів та демократія.

Даремна боротьба російських „лібералів" проти корінних інтересів поневолених націй і виразників їх головних прагнень у вільному світі — самостійницької еміґрації. Самостійники не бажають собі жадної імперіялістичної користи з сусідів, а тим самим і не виступають проти демократичних, неімперіялістичних партій — виразників основних інтересів вільних нарадів. Самостійники східньо-европейських поневолених народів — найвірніші політичні партнери та друзі великих демократій світу, вони ж і найпослідовніші захисники своїх, окупованих, тепер беззахисних батьківщин від російської комуністичної тиранії. Ізоляція і дискредитація російських лібералів на еміграції — це для них неминуча кара від народних рухів і цілком заслужена ними за їх імперіялістичний еґоїзм. Сумним в наші дні залишається тільки те, що певні кола серед демократичних політиків своєю для них підтримкою грубо безчестять та ганьблять величні ідеї людства, — волю та демократію.

Кінець

Василь Косаренко-Косаревич

НАРІД І НАЦІЯ

Звичайно утотожнюють поняття „нарід" із поняттям „нація" і то не тільки в нашій, але і в чужих мовах. Здебільшого це тільки справа уподобання.

В дійсності ж між цими словами є засаднича різниця.

Слово „нарід" — франц. і англ. „people", нім. „Volk" — є поняттям етнічним. Воно зумовлене приналежністю до спільноти людей тої самої мови, тих самих звичаїв і обичаїв, того самого рідного краю, коротко: тої самої етнічної психіки. Слово ж „нація" — франц. і англ. „nation", нім. „Nation" — є поняттям політичним. Воно зумовлене лише приналежністю до певної держави.

Нарід є природністю, а держава-нація штучним його витвором. Це виявляє засадничу різницю між словом „нарід" і словом „нація".

Тільки там, де один і той самий нарід створив собі власну державу і залишився одиноким її носієм і корисником, оба ці поняття, нарід і нація, покриваються вповні. Тільки в таких випадках залишається їх однозначність.

Зовсім інакше виглядає справа обох тих понять з многонародньою державою — або імперією-нацією. У таких випадках поняття — слова нарід і нація не тільки не покриваються, але й стають протибіжними (противними собі). На їх утотожнюванні залежить тоді виключно членам панівного народу, а не членам поневолених народів.

Справжнє взаїмне відношення народу та нації виявляється на прикладі Франції. В тому часі, коли французька мова ставала мовою дипломатів усіх народів була Франція однородньою державою-нацією. Тому то і дипломатично-консулярні терміни „nation" „nationalite" окреслювали оночасно приналежність і до французького народу і до його нації-держави. Але так зумовлений знак рівности й однозначности між народом і нацією зник після того, як однонародня французька держава перемінилась в многонародню французьку імперію. Немає такого знаку рівности між народом і нацією теж в інших многонародніх державах і імперіях. І так не було його напр. в б. імперіях „австрійській", „російській" і „британській". „Національним австріяком" був кожний підданий австрійського цісаря, чи був то член панівного німецького народу, чи іншого опанованого ненімецького народу: німець чи чех, поляк, русин-українець, хорват, серб, словак, словінець, італієць і т. д. Аналогічно „національним росіянином" був кожний підданий російського царя чи був він членом панівного московськго чи іншого поневоленого немосковського народу: москаль (русскій), українець (русин), поляк, литвин, білорус, татарин, грузин, вірменин і т. д. Тепер є там таким самим „національним совєтським" кожний приналежник до СССР, будь він членом того самого панівного там московського народу чи всіх інших поневолених немосковських народів ба навіть обох націй-членів ООН, української і білоруської.

Розуміється, що панівним у своїй імперії французам залежить на тому, щоб примат належав не до поняття „нарід", яких там є багато, але поняттю „нація", яка є одною і всім їм спільною „французькою". Так само панівним у своїй імперії москалям залежить на тому, щоб примат однієї їх бувшої спільної „російської нації" стояв понад поняттям „народ", яких там є багато десятків, і затемнив лінію, яка відмежовує поневолені немосковські народи від панівного московського. Особливо ж щодо народу русинів-українців, бо так зумовлене утотожнювання себе русскіх або великоросів із русинами-українцями або малоросами є ще необхідною передпосилкою для лжевчень норманізму й опертого на ньому міту російства в усіх „Історіях Росії".

І якраз на прикладі поняття „нації московської", „російської" і „совєтської" з тим самим панівним із тими самими та додатковими поневоленими народами можна найвиразніше бачити і зрозуміти засадничу різницю між природнім поняттям „нарід" а свавільним політичним поняттям „нація". Під першою „московською" національною назвою виступив панівний нарід русскіх бодай по раз перший на політичну арену. Але ані перейменованням московської нації на „російську" не постав новий „російський народ" в етнічному змислі, ані перейменованням російської на „совєтську" не постав новий „совєтський нарід" в етнічному змислі. Це було і залишилось тільки заміром Кремля перетопити всі поневолені немосковські народи на московський лад з назвою національно-народньою етикетою „російською" або „совєтською".

Ось чому навіть московський історик на еміґрації, Шмурло, писав, що „ми русскіе к нації єщо не дараслі". Бо дійсно, вони ще ніколи не творили „русской нації" і не виступали під такою власнодержавною і власнонародньою назвою. Зате ми русини-українці створили свою Русь і руську націю в дотатарському часі з Києвом як столицею, в післятатарському часі з Галичем і Львовом, були „українською нацією" в козацькому періоді, відновили її в пореволюційному часі й є зареєстровані такою як рівноправні члени в ООН.

Тому то й є це так разячим парадоксом для знавця вилущеної тут різниці між поняттям „нарід" а „нація", особливо ж для борця за визволення формально-правної української нації - держави зі „загребущих рук" московського народу на практиці, коли члени українського народу, здебільшого навіть провідні та науковці, навіть на свобідній землі Вашинґтона, залишаються послушними приказові Кремля і назву „русскіе" в московській мові для етнічного панівного народа перекладають на „росіяни" в українській, яка то назва була національною для всіх підданих царя російської імперії.

Побіч народів, котрі з імперіяльних мотивів видвигають і боронять примат штучної нації, а природній народ відсувають на секундарне місце і затемнюють його, чинить це провід ЗДА з неімперіяльних мотивів. Бо самі ЗДА є витвором виключно „політично"-„національним" без ніякого панівного і без ніяких поневолених народів. Тут звикли думати лиш політично „національними" а не етнічно-„народніми" катеґоріями. В так зумовленому еґоїзмі оборонювала політика ЗДА цілість Російської Імперії та пануючу в ній царську тиранію всупереч ідеалам свободи в себе самих, бо вважала вона Росію потенціяльним союзником на випадок війни з потенціяльним ворогом. Вона підпирає навіть тоталітарну цілість Совєтської імперії москалів як великопростірну економічну цілість всупереч до абсолютної свободи промислових галузей і фірм у власному лоні. Ось чому відклонили ЗДА „Ліґу Народів" В. Вільсона в змислі його засади і права кожного народу на самовизначення, бо нація є вже самовизначена, але погодилися на „Організацію Об'єднаних Націй". Ось що є причиною, чому і Ленсінґ по першій і Кеннен по другій свідовій війні боронять так завзято „цілість" імперії москалів-русскіх як в совєтській так і в російській національній масці.

Багато з нас бачить такі парадокси з боку політиків ЗДА, але не бачать і не хочуть бачити ось якого парадоксу в себе самих: боротися за розчленення цілости не тільки совєтської, але й російської імперії а водночас продовжувати потурати такій цілості російській замість совєтській перекладанням етнічної назви „русскіе" та національної назви „россіяне" спільним окресленням „росіяни", (прикметниково „російський"). І то навіть тоді, коли самі московські еміґранти перекладають свою етнічну назву „русскіе" на німецьку мову як „Russen" і „russisch", а політичну національну назву „россіяне" на „Russlaender" " і „russlaendisch".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемпстед, Н. Й.

З культурно-освітнього життя громади.

Як кожного року, так і цього року наша громада влаштувала, заходами місцевої філії Укр. Конґресового Комітету, Шевченківський Концерт 30 березня 1952. Завдяки стараниям п. І. Гречина, він знову відбувся в гарній концертовій залі школи Юніондейл.

Заздалегідь розіслані програмки стягнули поважну скількість громадянства.

Концерт започаткувала п. Лідія Гончарів американським гимном, після чого хор, зорганізований при філії Укр. Конґ. Комітету під проводом п. Я. Гончарева проспівав „Заповіт". На дальшу програму тієї Академії складалися: реферат п. О. Фірчука, сольові виступи пані Л. Гончарової та п. М. Стахівської, декламації п. Людмили Гончарів, Христі Сварлевської, Лідії Фірчук, А. Придищука та збірна деклямація п. І. Погорецької, О. Маланчук і В. Веремчук. Мішний хор під керівництвом п. Я. Гончарева проспівав декілька пісень, які, мимо короткого часу на підготовку,—хор належно опанував. Тут треба признати, що як п. Гончарів, так і хористи вложили дуже багато жертвенної праці, часу й труду. Диригент працюючи на нічну зміну — мав тільки два вечері в тижні вільні від праці — й ті два вечері посвячував власне на переводження проб з хором, якого члени теж після цілоденної фізичної праці — спішили ще вечером на проби, щоб сповнити свій національний обов'язок.

Одною з найкращих точок програми був дует Л. і Я. Гончаревих — а на кінець — до сліз зворушливою точкою була деклямація „Наш Шевченко", найменшої декляматорки 5-літньої Мілі Захарія. Фортепіяновий супровід був в руках п. Степанової.

Цей концерт був дальшим досягненням філії Укр. Конґр. Комітету в праці, яку він розгортає на терені нашої громади. Прикро тільки приходиться ствердити один факт, що на концерті не було молоді тут вже родженої, якої відсутність на всяких національних імпрезах уважаємо за явище нездорове й варто було б звернути на це поосібну увагу.

Переведена збірка добровільних датків дала суму $78.

Дальшим кроком вперед на культурно-освітній ділянці в нашій громаді треба вважати ухвалу Відділу У. Н. Союзу „Запоріжська Січ" — уладжувати на своїх щомісячних зборах членів, що відбуваються, кожної другої суботи місяця — короткі доклади-реферати на актуальні, культ.-освітні, чи історичні теми. Ці реферати започатковано на квітневих зборах докладом п. Миколи Курчака на тему про Запоріжську Січ, якої ім'я носить цей Відділ. Тому побажаним є, щоб всі члени відвідували ці місячні збори, бо теми докладв предбачуються дуже цікаві й актуальні.

М. Курчак.

Ню Йорк, Н. Й.

В Головній Управі ДОБРУСУ.

Розпочаті заходи Гол. Управи ДОБРУСУ про порушення перед урядовими та міжнародними чинниками большевицького народовбивства у Вінниці знайшли гарячий відгук серед українців не тільки у ЗДА, а і по всіх країнах поселення.

Головна Управа має надзвичайно важливі матеріяли про злочин, як також чималу кількість, яка далі збільшується, зголошених свідків, що готові свідчити перед відповідними чинниками.

Ця справа заціікавила і поважні кола американських політиків, які готові цю акцію поставити на потрібну дорогу.

Маючи ці всі матеріяли, Управа вважає уже за можливе цю справу широко довести до відома українського громадянства та відповідних урядових кіл.

З цією метою буде влаштовано виступ свідків на телевізії, про що буде своєчасно повідомлено окремо. З цією метою в кінці травня в Ню Йорку буде влаштовано велике віче, на якому будуть виступи головних свідків з-поміж українців а також виступи визначних американських діячів.

Виступ українських свідків устійнюється і буде оголошуватись незабаром, але уже зараз устійнено виступи архиєпископа Григорія та п. Павловича, які мають найважливіші матеріяли-докази про цю трагедію.

В усіх цих справах ДОБРУС співпрацює з УККомітетом.

Одноразово закликаємо організації ДОБРУСУ по інших країнах та СУЖЕРО в Канаді провести в цій акції відповідну роботу по збиранні матеріялів та виявленю свідчень з-поміж тих наших земляків, які перебувають в тих країнах, на випадок виїзду в цій справі комісій до тих країн. Про хід цієї акції належить постійно інформувати ДОБРУС в ЗДА.

Там де організації такої нема, а є поважні свідки та матеріяли, як от лист в цій справі з Австралії єпископа Сільверстра, потрібно утворити спеціяльний комітет, який би підготовив потрібний матеріял і доповнив ним загальну акцію.

В ім'я тих жертв замучених в застінках жахливої тиранії, в ім'я наших братів і сестер, що і зараз конають на далекому засланні, в ім'я тих, які і зараз неприпиняють боротись в умовах жорстокої окупації на рідній Батьківщині, ДОБРУС закликає всіх українських патріотів включитися в цей похід оборони і захисту всіх нещасних, які чекають на нашу і всього світу допомогу. **В. Н.**

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Потатки з совєтської преси)

СТИРАЮТЬ НАЗВУ „УКРАЇНА"

В Миколаєві над Чорним морем назва газети, що видається українською мовою, є **„Південна Правда"** (перефразована назва з московських добольшевицьких газетних назв „Южний край", „Южная Росія", і т. д.

БАВОВНЯРСТВОМ НА УКРАЇНІ на нині зайнято 19129 колхозних ланок, 3896 колхозних бригад, 1574 колхози і 48 совхозів, подає „Рад. Укр." 26 березня, реферуючи „республіканську нараду передовиків бавовництва УССР". „Україна зараз займає друге місце в радянському союзі по розміру посіву басосни... Посівні площі бавовнику в республіці в минулому році збільшились проти 1950 р. більш як у півтора рази і майже у два рази перевищили довоєнні".

В статистичному довідниу „УССР в цифрах", видання „Народнє господарство та облік", 1936 рік, подано, що в 1935 році було засіяно бавовни в совхозах 9200 гектарів, в колхозах 146700 гектарів. Отже, нині в Україні під бавовною повинно бути біля 400-450 тисяч гектарів.

ЗАСІДАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР відбулось цими днями для розгляду і затвердження „державного бюджету УССР на рік 1952". Доовідали „українські" міністри фінансів **М. Т. Щетінін**, голова бюджетної комісії **К. С. Караваєв**, в „обговоренню" бюджету приймали участь „українські делегати" **Волков** від Донбасу (Сталінської области), **Давідов** з Києва, **Селіванов** з Харкова, **Тітов** з Харкова.

ВІДГУКИ ДНЯ

АВТОРИ І КАПІРАЙТИ

Давно збірався я написати на цю тему, але якось або забував, або відкладав.

Але вчора мене аж підкинуло.

Приходжу з Львом (від кількох років пишеться „Левом"!) Лепким до книгарні „Сурма" — подивитися, переглянути, дещо прочитати, бо це, ніде правди діти, найдешевший спосіб держати палець на живчику літератури.

Каже власник книгарні до Лепкого:

— Маю ваші дві пісні на платівці. Вийшли в Канаді.

— Цікаво, покажіть!

Не тільки показав, але й пустив на патефон.

„Колись дівчино мила,
А був це гарний час" ...

— Ех часи, часи! — зітхнув я.

Автор теж наставився зітхати, але власник книгарні не дав.

— А тепер другу! — сказав, і обернув платівку.

„І снилося знові дівчині,
Що маки в саду процві-
[тали" ...

Ми поринули в спомини, як у відсвіжну воду... Бережани, Пісочна, Львів, Єлисавет, Київ... Де ті маки не процвітали!?.

Знову власник книгарні завернув нас до дійсности:

— А на платівках нема навіть автора!

Справді! Є все: і хто співає, і що співає, і хто має виключне право до пісень (сакраментальне „капірайт"), але автора ані сліду.

Може й не треба!

Адже він нічого більше не зробив, тільки слова і мельодію, а це супроти труднощів: вишукання співака, фортепіяну, награвальної машини, забезпечення „капірайтом" права власности, зібрання адрес і розсилки платівок — просто смішна дрібниця.

Полежав на ліжку, чи на траві — зложив слова, сів, побренькав на ґітарі — вже є мельодія. Ані труд, ані штука!..

Казав мені один музиколог:

— Яка шкода, що стрілецькі пісні мають зазначених авторів.

— Чому?

— Бо я написав би про ці пісні розвідку. А так... знаєте... якось не цікаво.

І не написав.

Але його внук напише. Бо в новіших співаниках появляються ці пісні щораз частіше без авторів.

Пригадую собі такий випадок.

Приходить до другого автора стрілецьких пісень його брат і каже:

— Слухай, за вітриною в книгарні Н.Т.Ш. бачив я твою пісню, але хто інший підписаний як автор.

Я написав тоді фейлетон.

За два дні вбігає в редакцію „Діла" громадянин.

— Пане, ви мене скомпромітували!

— Чим?!

— Фейлетоном.

— А ви чому підписали чужу пісню!?

— Бо я її чув без прізвища автора!

Не пригадую собі, що я йому тоді відповів, але тепер, у Ню Йорку, я розказав би йому історію судового процесу за пісню „Ой не ходи Грицю".

Якийсь американець жидівського походження зажадав від комітету одного нашого концерту високої заплати за виконання його пісні „Ой не ходи Грицю". Коли комітет відмовився заплатити — заскаржив наших до суду і там виказався навіть „капірайтом".

Тоді наші показали співаник з 1890 року, себто з часу, коли шановного композитора ще на світі не було.

— Ну? — питає суддя.

— Ну, ну! Я чув цю пісню від своєї мами.

Буду сміятися, коли хтось заскаржить уже не комітет, але котрогось із авторів стрілецьких пісень за... крадіж.

А на суді викажеться канадійським, чи американським „капірайтом", або покличеться на маму.

Галактіон Чіпка

• РОЗШУКИ •

Пошукую земляків з м. **Княже-Криниця**, Монастирищенського району, Вінницької области: **СЕРГІЄНКА Андрія, КРУШЛИНСЬКОГО, РОЗУМЕНКА** та інших. Прошу писати на адресу:

H. DOWHOSHYJA
1528 S. Karlov Ave., Chicago 23, Ill.

Анна Гальків пошукує **ЛУЦЯ КРУПНЯКА**, мав би перебувати в Пітсбурщині. Хто знає про нього, або він сам, прошу зголоситись на таку адресу:

Mrs., ANNA HALKIW
231 Delency St., Philadelphia 6, Pa.

Іван Ревіляк, син Милени Барна, з села Лелюхів, пов. Новий Санч, пошукує тіток **УЛУ і ГАНЮ**. Прошу писати на адресу:

IWAN REWILAK
18 Wynne Str., Westgate Bradford, Yorks, England.

Пошукую **СЛОТУ СЕМЕНА**, брата, що має перебувати в Міссісіпі. Прошу писати на адресу:

SLOTA ALEXANDER,
317 Wilbur St., Pittsburgh 10, Pa.

Пошукую своїх стрийків **Дмитра ДУДУРИЧ**, сина Семеона, зі села Бориня, пов. Турка над Стриєм, та **Василя ДЯКІВ**, син Максима, зі с. Бориня, пов. Турка над Стриєм, та кревних і односельчан. Прошу зголоситися до: **Dudurych Stefan, Angola Farms, Lewes, Del.**

Пошукую тету **ТЕКЛЮ МАКСИМІВ** з с. Чепелів, пов. Броди (Галичина), яка виїхала по першій світовій війні до ЗДА. Хто знає про неї, або вона сама, відомості прошу писати на адресу: **M. MAKSYMIW, 55 Henry St., Brantford, Ont., Canada.**

Щадіть у легкий спосіб... купуйте свої бонди через „Пейрол Сейкінґс"!

• БИЗНЕСОВІ НАГОДИ • • REALESTATE •

ПРОДАЄТЬ ДУЖЕ ДОБРА ҐРОСЕРНЯ

Я особисто знаю ту ґросерню більш, як 20 років. Торгує тижнево $1.500 і більше. Рент $75.00, 3 кімнати до мешкання. (Для купця доступні бехгальнерійні книжки). Поблизькі інформуйтесь телефонічно:

AT 9-6650

Позамісцеві пишіть:

Wm. PASTUCK, Brk.
106 East 96th Street,
New York 28, N. Y.

НА ПРОДАЖ B GREENWOOD LAKE

(17 миль від Ню Йорку) біля твердого шляху пів акра землі, яка поділена на вісім лотів (дільничок). Кожна дільничка 100x200 футів. Догідне положення для підприємства (бар чи под.), 1 блок до купельової приватної річки, 3 блоки до залізничої станції й фабрики пластики. Без посередників. Продається все або лотами. Звертатись:

MAX LESHKO
74 Suffolk St., Apt. 13
New York City.

НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЯ і ДЕЛІКАТЕСЕН

Ціна приступна.
Mr. JOHN MACEIKOW
110 E. 7th Street, New York City.

З ПРИЧИНИ ХВОРОБИ МУСИТЬ БУТИ ПРОДАНИЙ РЕСТОРАН

в околиці Таймс Скверу, контракт винайму (ліз) важний на 10 років, торгує тижнево $1,500. Ціна $15,000. Ґотівкою $5,000. Поблизькі кличте від 9. рано до 12. вполудне:

AT 9-6650
Wm. PASTUCK

МАЄМО НА ПРОДАЖ мешкальні доми (румінґ гаузи), Бар і Ґріл, Ґросерні, Ресторани. Кличте від 9-ої до 12-ої вполудне: **AT 9-6650.**

WILLIAM PASTUCK Brk.
Позамісцеві писати:
106 E. 96th St., New York City

Вищі Освітні Курси в Торонті

Подається до відома українському громадянству в Канаді і Америці, що заходом **Осередку Української Культури й Освіти** відбудуться цього літа в Торонті, Онтеріо, **IV. Вищі Освітні Курси.** Курси будуть тривати від 7 липня до 16 серпня 1952 року. Курси будуть відбуватися в будинку Українського Національного Об'єднання ч. 297 вул. Каледж, Торонто.

Час навчання від 9 години ранку до 4.30 пополудні з перервою на обід. На Курси приймається молодь (хлопці й дівчата у віці від 14 років в гору), молодь з освітою Гайскул, студенти університету як також старші особи.

Вписове за Курси виносить 20 долярів одноразово.

На Курсах будуть викладатися предмети: українська мова і література, історія і географія України, засади християнської моралі і етики, горожанство і суспільне виховання, праця в гуртах, спів і музика, народні танки.

Попри науку курсанти будуть мати приміщення і приладдя для спорту і культурних розваг та відпочинку. — Рівнож будуть збірні прогульки.

Управа Курсів подбає про відповідне мешкання і опіку для курсантів а головно для дівчат, а на случай більшого числа курсантів з-поза Торонта зорганізує спільну кухню.

Викладати на Курсах будуть пп: проф д-р Ґеник Березовський, радник департаменту освіти Ст. Давидович, проф. Килимник, проф. о. д-р Липський, проф. д-р Тесля, проф. Туркевич і панна О. Хам.

Про велику користь Вищих Освітніх Курсів Осередку Української Культури й Освіти свідчать численні листи признання і подяки від тих, що такі Курси покінчили, та від їх батьків.

Хто хоче пізнати нарід, з якого походить, його полюбити і стати корисним для нього і для країни, в якій живе, той безумовно повинен піти на ті Курси.

Тому закликаємо українську молодь вписуватися негайно на Вищі Освітні Курси Осередку Української Культури й Освіти в Торонті, а до батьків звертаємося з горячим апелем послати своїх дітей на ті Курси.

В справі Курсів просимо звертатися на адресу:

Ukrainian Cultural and Educational Center, 297 College St., Toronto, Ont., Canada

Представництво Осередку Української Культури й Освіти в Торонті.

(огол.)

БАНКИР ПРИЗНАЧЕНИЙ НЮЙОРСЬКИМ ПОШТМАЙСТРОМ

Ню Йорк. — Джордж М. Браґаліні, помічник віцепрезидента в банку Манюфекчюрерс Трост Компані, призначений на нового поштмайстра в Ню Йорку на місце Алберта Голдмана, що пішов на пенсію. Становище приносить річної платні $13,770, одначе вимагає не тільки знання справи, але й помислів, як наладнати поштову службу, яка останніми роками дуже послабла головно в дільниці Мангаттен. Не відомо, чи з причини недбальства в поштовій услузі, чи з яких інших, почали 100 поштових інспекторів прослідкувати недомагання на пошті в цілому місті з метою найти способи для поліпшення постачання пошти.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ОТЕЦЬ ІВАН ГАРАЩЕНКО

Дня 20 березня ц. р. помер на 72 році життя священик **о. Іван Гаращенко.** Покійний працював 40 років на ниві церковної і громадської діяльности на рідних землях, на еміґрації та й тут в Америці. В похороні, що відбувся в Ню Йорку, взяли участь численні представники духовенства та голова УВАН — професор М. Ветухів, а також родина Покійного та громадянство. Покійний полишив у смутку дружину та доньку Катерину Турянську.

ДМИТРО КОНЮХ

Дня 26 квітня ц. р. помер у Нюарку дипльомований купець Дмитро Конюх. Його похоронено на місцевому кладовищі Голі Крос Семетері. Покійний полишив у смутку дружину, сина і доньку.

МИКОЛА БРУНЬКА, член Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133 У. Н. Союзу, помер 27 квітня 1952 р. Похорон відбувся 1. травня із похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а опісля на цвинтар Internment Gate of Heaven. Полишив у смутку дружину Теклю, синів Михайла і Йосифа, дочку Анну і четверо внуків. — В. Й. П.!

I. Андрійчин, секр.

АНАСТАЗІЯ КРУПЯНИК, членица від. 338 У. Н. Союзу, померла 30. квітня 1952 р. Покійна походила зі села Босько, пов. Сянік. Полишила в смутку мужа Івана і дві подружені дочки Марію і Ольгу. Похорон відбувся 3 травня з укра. правосл. церкви св. О. Николая. — В. Їй П.!

Н. Куч, секр.

ВІДМОВИВСЯ ПРИЙНЯТИ ЗАПИС З РІЧНИМ ПРИБУТКОМ в $9,000

Джан Г. Шмидт, урядовець банку в Гобокен, Н. Дж., відмовився прийняти запис в завіщанні, який мав дати йому чистих $9,000 річно. Цей запис зробила Мисс Рода К. Кулман, давня приятелька Шмидта, що померла в 49 році життя 13 квітня. Вона залишила готівку в $300,000, крім кількох записів на добродійні цілі. З вдсотків головного мастку мав діставати Шмидт по $9,000 річно, а якщо б тих прибутків було замало тоді банк мав призначити частину мастку на дотримання запису. Адвокат Шмидта, запитаний, чому клієнт відмовився прийняти запис, заявив тільки, що він не хоче від нікого допомоги. Шмидт був шкільним товаришем покійної. Він жонатий і має на утриманні свою маму.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні сходини Бр. св. Николая, від. 175, відбудуться в неділю, 11. травня, о год. 1. пополудні, в У. Н. Домі при ул. Мартін і Мішіґан. Проситься всіх членів прийти в означений час. — С. Пелих, предс.; В. Вілинський, кас.; В. Вартош, фін. секр.; В. Поцілуйко, рек. секр.

АМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. травня, о год. 1:30. Проситься членів прийти на час, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівняти свою залеглість. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Квартальні збори від. 27 відбудуться в неділю, 11. травня, в Укр. Централі, 180 William St. Початок о год. 1:30 пополудні. — Управа Відділу.

Кожний свідомий українець, та кожна свідома українка, вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2827. Коштовне лікування.

"YOU SAID, OTAMU," TARZAN OBSERVED, "THAT WARRICK'S POWER OF ANIMATION MIGHT BE RESTORED, HOW?"
"HE WHO WEARS THE BLUE VEIL," OTAMU SAID, "MAY GAZE AT THE FATHER OF DIAMONDS UNTOUCHED BY ITS POWER."
UNWRAPPING THE DISC, OTAMU TOUCHED A CONCEALED SPRING ON ITS SURFACE. A SLOT-LIKE APERTURE OPENED TO REVEAL THE HUGE GEM IN ALL ITS UNEARTHLY BRILLIANCE.
2827

„Ти сказав, Отаму", зауважив Тарзан, „що можна привернути силу життя Варрікові. Як?"

„Хто носить блакитну заслону", сказав Отаму, „може дивитися на батька діямантів недіткнений його силою".

Розкутуючи кружок, Отаму діткнувся прихованої пружини на його поверхні, відчинив проріз подібний до щілини, щоб відкрити величезний самоцвіт у всій його неземній пишноті.